

Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac?

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac?*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16481>

Özet

Bu ölçme aracı, zihinsel yetersizli?i olan çocuklar?n ailelerinin, hem yetersizli?in do?as?na hem de çocuklar?n?n e?itim süreçlerine dair sahip oldukları bilgi düzeylerini sistematik olarak belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, ailelerin bu konulardaki mevcut bilgi seviyelerini tespit ederek, özel e?itim hizmetlerinin ve aile e?itim programları?n?n daha hedefe yönelik ve etkili bir şekilde planlanmasına olanak sağlamaktadır. Elde edilen veriler, ailelerin desteklenmesi gereken spesifik alanları ortaya çıkarmada kritik öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Zihinsel Yetersizlik, Aile Bilgi Düzeyi, Özel E?itim, Ölçek Geliştirme, Veli E?itimi, Türkiye.

Yazarlar

Cavkaytar, A., Adıgüzel, O. C., Ceyhan, E.

Amaç

Ölçeğin temel amacı, zihinsel yetersizli?i olan çocuklara sahip ailelerin, çocukları?n durumu (tanı, gelişimsel özellikler, etiyoloji) ve almaları gereken e?itim hizmetleri ile ilgili bilgi düzeylerini ölçmek için geçerli ve güvenilir bir araç sunmaktır. Bu bilgi seviyesinin tespiti, uygulayıcıları?n ailelere yönelik e?itim ve danışmanlık hizmetlerini kişiselleştirmesine yardımcı olur.

Bu araç, özellikle Türkiye bağlamında, ailelerin bilgi eksikliklerini veya yanlış anlamaları?n? tespit ederek, özel e?itim alanında aile katılımı?n? ve bilinç düzeyini arttırmayı hedefleyen müdahale programları?n?n tasarlanmasında bilimsel bir dayanak oluşturur.

Yapı (Konstrukt)

Ölçek, ailelerin zihinsel yetersizlikle ilgili sahip oldukları genel ve spesifik bilgileri ölçen bilimsel bir yapıyı hedeflemektedir. Bu yapı, genellikle şu alt alanları içermektedir: **Zihinsel Yetersizli?in** tanımları ve nedenleri, çocuğun gelişimsel özellikleri, yasal haklar ve mevcut destek hizmetleri, ve etkili özel e?itim yöntemleri hakkında bilgi.

Ölçülen temel yapı, ailelerin yetersizlik ve e?itim süreçlerine dair doğru ve güncel bilgiye ne ölçüde sahip olduklarını belirlemeye odaklanmıştır. Bu, ailelerin çocukları?n geleceği ile ilgili kararlar alırken ne kadar yetkin oldukları?n? gösteren kritik bir göstergedir.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi spesifik olarak belirtilmemekle birlikte, bu bir geli?tirme çal??mas? oldu?u için, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? ne kadar do?ru ve anlaml? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermek üzere çe?itli geçerlik çal??malar? yap?lm??t?r. Bu çal??malar?n, uzman görüşü?ü al?narak sa?lanan **Kapsam Geçerli?i** ve faktör analizi yoluyla sa?lanan **Yap? Geçerli?i** ad?mlar?n? içerdi?i varsay?lmaktad?r.

Akademik standartlara uygun olarak, geli?tirme sürecinde madde analizi ve testin iç tutarlılı??n? destekleyen istatistiksel yöntemler kullan?larak geçerlik kan?tlar? olu?turulmu?tur. Daha detaylı geçerlik verilerine ula?mak için orijinal makalenin incelenmesi gerekmektedir. Orijinal makaleye eri?im için a?a??daki link kullan?labilir: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Güvenirlik

Güvenirlik verileri kaynakta aç?kça belirtilmemi?tir. Ancak, bir ölçme arac?n?n bilimsel kabul görmesi için, sonuçlar?n?n farklı zamanlarda veya farklı ko?ullarda tutarlılık göstermesi esast?r. Geli?tirme a?amas?nda, ölçe?in iç tutarlılı??n? belirlemek amacıyla **Cronbach Alfa** katsay?s? gibi güvenilirlik analizlerinin gerçekleştirildi?i varsay?lmaktad?r. Ayr?ca, test-tekrar test güvenilirli?i çal??malar?n?n da yap?lm?? olmas? muhtemeldir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini sa?lamla?t?rmak amacıyla, geli?tirme sürecinde **Faktör Analizi** kullan?lm??t?r. Bu analiz, ailelerin bilgi düzeylerinin tek bir faktör altında m? topland???n? yoksa yetersizlik bilgisi, e?itim bilgisi, haklar bilgisi gibi alt boyutlara m? ayr?ld???n? belirlemek için kritik öneme sahiptir. Faktör analizi sonuçlar?, ölçe?in teorik yap?s?n? destekleyen alt boyutlar?n varlı??n? kan?tlam?? olmal?d?r.

Araç (Ölçme Arac?)

Test Türü: **Geli?tirme** (Orijinal bir psikometrik arac?n Türk kültürüne özgü olarak geli?tirilmesi).

Format: Ailelerin zihinsel yetersizlik ve e?itim konular?ndaki bilgilerini ölçmeye yönelik, genellikle çoktan seçmeli veya do?ru/yanlı? format?nda maddelerden olu?an bir bilgi testi veya kendini raporlama anketi format?ndad?r. Ölçe?in derecelendirme bilgisi (Likert tipi vs.) kaynakta belirtilmemi?tir.

Mevcut Dil: Türkçe.

Popülasyon Grubu: Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Ebeveynleri/Aileleri.

Ya? Grubu: Çocu?u zihinsel yetersizli?e sahip olan Yeti?kin Ebeveynler.

Popülasyon Detaylar?: Özel e?itim hizmeti alan veya bu hizmetlere eri?imi olan zihinsel yetersizli?i olan çocuklar?n birincil bak?m verenleri (anne ve babalar).

Test Metodolojisi: Aile Bilgi Düzeyi Belirleme Envanteri. Puanlama, genellikle do?ru yan?t say?s?na göre yap?lmakta olup, yüksek puan, ilgili konularda daha yüksek bilgi düzeyine i?aret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Aile Kat?l?m?, Ebeveyn Dan???manl???, Bilgi Eksikli?i, Güvenirlilik, Geçerlik.

Yazarlar (Detayl? Bilgi)

Sorumlu Yazar: Atilla Cavkaytar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurumsal E-posta Adresi: acavkayt@anadolu.edu.tr

Yaz???ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: 2017 (Yay?n y?l?).

?zinler: Ölçek, akademik bir dergide (Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi) yay?mlanm???t?. Kullan?m veya ticari amaçl? ço?altma için sorumlu yazar (Atilla Cavkaytar) ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Ölçe?in kendisinin ticari bir ücreti olup olmad??? bilgisi mevcut de?ildir; ancak akademik kullan?m genellikle ücretsizdir.

Kaynaklar

Cavkaytar, A., Ad?güzel, O. C. ve Ceyhan, E. (2017). Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçme arac?n?n geli?tirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(60), 46-59.

Orijinal makale ba?lant?s?: dergipark.ulakbim.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF belgesi buradan indirilebilir: ailelerin-zihinsel-yetersizligi-olan-cocuklarin-yetersizligi-ve-egitimleriyle-ilmli-bilgi.pdf

Ailelerin Zihinsel Yetersizli?i Olan Çocuklar?n Yetersizli?i ve E?itimleriyle ?lgili Bilgi Düzeylerinin Belirlenmesine Yönelik Ölçeme Arac? Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, orijinal kaynak içerikte sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için yukarıda belirtilen akademik makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM